

3. Малышко Н. И. Основы конституционного устройства России / Н. И. Малышко. – К. [Б.В.], 1997. – 23 с.
4. Румянцев О. Г. Основы конституционного строя России / О. Г. Румянцев. – М. : Юрист, 1994. – 285 с.
5. Тодыка Ю. Н. Основы конституционного строя Украины / Ю. Н. Тодыка. – Харьков, 1999. – 320 с.
6. Баглай М. В. Конституционное право Российской Федерации / М. В. Баглай, Б.Н. Габричидзе. – М. : ИНФРА-М, 1996. – 499 с.
7. Кутафин О. Е. Государственное право Российской Федерации / О.Е. Кутафин. – М. : «Юридическая литература», 1996. – 584 с.
8. Волков В.Д. Конституционное право Украины / В. Д. Волков, Р. Ф. Гринюк, И. С. Щебетун. – Донецк : ДонГУ, 2000. – 351 с.
9. Колюшин Є. І. Конституційне право Росії / Є. І. Колюшин. – М., 2006. – 416 с.
10. Коментар до кримінального кодексу України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/books/_book-699.htm

УДК 34.03: 349.2 (043.2)

Шемелинець І. І., к.ю.н., доцент,
Національний університет ДПС України, м. Ірпінь Україна

ДЕРЖАВНИЙ ПРИМУС У ПРИВАТНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИНАХ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

За порушення трудового законодавства сьогодні встановлено чи не найбільше видів юридичної відповідальності. Окрім звичних і притаманних лише трудовому праву дисциплінарної та матеріальної відповідальності, особи, що вчинили порушення трудових прав чи трудового законодавства можуть бути притягнуті і до інших, часом дивних, не зовсім притаманним приватному характеру трудового права видів юридичної відповідальності.

Наявність різних видів юридичної відповідальності з одного боку пояснюється значною кількістю імперативних норм у трудовому законодавстві, які адресовані в першу чергу роботодавцю. Встановивши міру необхідної поведінки суб'єкта у трудових правовідносинах, законодавець намагається довести це до логічного завершення, передбачаючи за невиконання цієї норми міру державного примусу у вигляді певного виду юридичної відповідальності.

Усі види юридичної відповідальності, які застосовуються за порушення трудового законодавства можна поділити за суб'єктним складом на три групи: відповідальність яку несе працівник, відповідальність, які несе власник підприємства установи чи організації або роботодавець та відповідальність яку несе керівник підприємства.

До першої групи слід віднести дисциплінарну та матеріальну відповідальність. Власник підприємства або роботодавець може нести криміна-

льну, адміністративну та фінансову відповідальність. Керівник підприємства може нести і дисциплінарну, і матеріальну, і кримінальну та адміністративну відповідальності.

Така розгалуженість видів юридичної відповідальності у сфері трудових правовідносин, специфіка, співвідношення визвали необхідність дослідження їх особливостей.

Як було зазначено вище, за вчинення порушень трудових прав громадян законодавець установив різні види юридичної відповідальності, зокрема кримінальну, адміністративну, дисциплінарну і матеріальну, а також відповідальність, яка встановлюється окремими нормативно-правовими актами, так як ЗУ «Про компенсацію громадянам втрати частити доходів у зв'язку з порушенням строків їх виплати», ЗУ «Про охорону праці», «Про зайнятість населення», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».

Останній специфічний вид відповідальності є особливим, оскільки не має ознак ні кримінальної, ні адміністративної відповідальності. В цьому контексті доцільно говорити саме про якісні відмінні із адміністративною відповідальністю.

Відповідальність, передбачена ЗУ «Про компенсацію громадянам втрати частини доходів у зв'язку з порушенням строків їх виплати» носить компенсаційний характер, не має відношення до державного примусу і є ознакою приватного характеру трудових відносин, при якому шкода, заподіяна іншій стороні відносин, невиконання зобов'язань за трудовим договором у вигляді прострочення виплати заробітної плати відшкодовується на користь працівника.

Юридична відповідальність, закріплена у ЗУ «Про зайнятість населення», «Про охорону праці», «Про пожежну безпеку» трактується як відповідальність фінансова.

Сьогодні фінансова відповідальність передбачається окремими нормативними актами, про які йшла мова вище і зводиться до накладання відповідних матеріальних стягнень (штрафів) за вчинення правопорушень у сфері зайнятості, охорони праці, гігієни та безпеки праці. Зокрема, ЗУ «Про зайнятість» визначає, що фінансові санкції накладаються за прийняття, на роботу іноземців та осіб без громадянства, за порушення порядку квотування робочих місць, за неподання відомостей до державної служби зайнятості. Безперечно особливість такої відповідальності і зокрема її відмінність насамперед від адміністративної відповідальності зводиться до наступних рис:

а) нормативність – закріплення її в окремих нормативних актах із вказівкою на назву «фінансова відповідальність», «фінансові санкції» (ЗУ «Про зайнятість населення», Податковий кодекс України);

б) відмінність видів стягнення від усіх, які можуть застосовуватися у інших видах відповідальності.

в) відмінність у порядку застосування такої відповідальності. Порядок визначається тими ж нормативно-правовими актами, якими встановлена така відповідальність, а не Кодексом України про адміністративні правопорушення.

г) відмінність у суб'єктах правопорушень. По великому рахунку фінансова відповідальність і виникла як можливість накладати стягнення не лише на фізичних осіб – посадових осіб підприємств та організацій, а і на юридичних осіб. Сьогодні фінансова відповідальність – це відповідальність, яка, як правило, стосується юридичних осіб.

Таким чином, аналіз законодавства дозволяє виділити три критерії розмежування видів юридичної відповідальності у сфері трудових правовідносин:

– відмінність адміністративної відповідальності від кримінальної базується в основному у складах правопорушень, проте ці критерії не зовсім розрізнені.

– відмінність між фінансовою та адміністративною відповідальністю полягає у санкціях, суб'єктах та порядку застосування.

Підсумовуючи розгляд питання щодо розмежування фінансової та адміністративної відповідальності, необхідно говорити про вироблення чітких підходів до удосконалення саме адміністративної відповідальності, її уніфікації в напрямку зближення з фінансовою, зокрема щодо можливості встановлення адміністративної відповідальності юридичних осіб, різних видів стягнень тощо.

УДК 347.232 (043.2)

Філик Н. В., к.ю.н., доцент,
Костюкова К. М., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

СПІЛЬНА СУМІСНА ВЛАСНІСТЬ ПОДРУЖЖЯ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

За загальним правилом спільна власність може бути частковою або сумісною. Критерієм відмежування є визначення часток, від часткової спільна сумісна власність відрізняється тим, що частки співвласників заздалегідь не визначені. ЦК визначає, що загальним правилом спільної власності є спільна сумісна власність виникає лише у передбачених законом випадках, що підкреслюється законодавчо закріпленою презумпцією спільної часткової власності (ч. 4, ст.355 ЦК). Однак якщо спільна сумісна власність все ж таки виникла, вона за певних обставин може трансформуватись у спільну част-